

Regionplan 2017-2019

Fotograf: Tomas Rydberg (Flickr/CC 2.0)

”En nära, hållbar, jämlik och jämställd region fri från diskriminering som alla kan växa i och längta till.”

Brevet från framtiden

Frida njuter av att vara hemma igen.

Hon tittar ut genom köksfönstret och ser barnbarnen leka bland gröna björkar.

– Tänk att jag har en ny höftled. Skönt att jag fick komma så snabbt till operation, funderar Frida.

Personalen på sjukhuset berättade att de nu kan bestämma mer om hur de ska jobba, vilket gett arbetsglädje och smarta rutiner. Sedan Centerpartiet tog makten i Region I Jämtland Härjedalen finns fler mellanvårdsplatser och hälsocentraler som jobbar aktivt med friskvård. Det går också att få hembesök.

– Det var bra att jag slapp åka in till hälsocentralen, säger Fridas make Gunnar.

Han fick besök av kommunens distriktssköterska Anna som ändå skulle åt samma håll. Regionen samarbetar numera med kommunen för att sjukvården ska bli mer effektiv och smidig. Anna tog prover och Gunnar fick svar samma dag med ett sms från den kooperativa hälsocentralen – och hans värden såg bra ut!

Nu när de har bredband hemma kan de även ha kontakt med doktorn via videolänk och boka sina tider via appen på mobilen, och det spar tid och resor. Barnbarnen Edvin och Mirja kommer inspringande och får mellanmål. Brödet är bakat av byns bageri, och mjölken kommer från traktens bönder som nu får mer betalt för den.

Barnens pappa Mustaf är från Somalia och driver ett jordbruk i byn. Han levererar potatis till sjukhusets kök. Barnens mamma Emma tittar in för att hämta barnen, och pustar ut en stund på kökssoffan. Hon jobbar i administrationen på regionen och kan göra det hemifrån sedan den blev utlokaliserad i samtliga kommuner.

– Vill ni följa med på jumpan sen, frågar hon barnen som blir glada. Friskvårdspengen från regionen som arbetsgivaren använder Emma i byns idrottsförening som fått en uppsving sedan inflyttningen av nya länsbor som nu har integrerats. På väg till sporthallen möter de grannarnas son Anton. Han har gått miljöutbildning på Bäckedals folkhögskola som Regionen utvecklat till ett centrum för hållbar utveckling.

– Jag har fått jobb på ett företag som gör bränsleceller för traktorer. Perfekt att jag kan åka till jobbet med Inlandsbanans nya pendeltåg, säger Anton.

Framtiden är redan här och den är grön, tänker Frida när hon går med barnen genom byn.

I region Jämtland Härjedalen ska vi bli **FLER** människor med en **FRISKARE** vardag som lever ett **RIKARE** liv!

Möjligheten att bli fler människor är idag större än någonsin i vår region. Om vi med öppet sinne och värme tar emot de, som av krig och förföljelse tvingas lämna sina hem, kommer fler att välja att stanna här. Att lära sig språket och att ta sina första steg på arbetsmarknaden ger större möjlighet att man väljer att stanna här.

Möjligheten att ha en friskare vardag har heller aldrig varit större. Idag kan fler än tidigare botas. Det finns också mycket kunskap om förebyggande hälsoarbete. Vi ska vårda det friska och förebygga ohälsa för såväl barn och unga som vuxna och gamla.

I vår region är också möjligheten till ett rikare liv stor. I vår storslagna natur finns utrymme för många aktiviteter. Ett starkt och brett kulturliv kan utvecklas ytterligare.

Region Jämtland Härjedalen ska vara ledande i omställningen till ett hållbart samhälle där vi tillvaratar resurser och där samhället stödjer en hållbar livsstil. Vi ska vara gröna och klimatsmarta. Vi ska bygga framtid för våra barn och barnbarn.

De flesta jobb skapas i små och medelstora företag. Vi måste öppna för fler företag inom regionens verksamhetsområden, det gör också vår egen verksamhet effektivare. Var och en ska kunna välja var i vår region man vill bo. Vägar, bredband, postservice, mobiltäckning är grundservice som ska finnas.

En nära, hållbar, jämlik och jämställd region fri från diskriminering som alla kan växa i och längta till. Det är Centerpartiets framtidstro!

SAMHÄLLE

Vår region ska vara en plats där alla kvinnor och män, flickor och pojkar ges bästa möjliga förutsättningar att integreras, leva, arbeta, studera, driva företag och vi vill locka andra att flytta hit. En del av dessa förutsättningar finns naturligt – såsom närheten till fjäll, sjöar och stora skogar, liksom det strategiska läget mitt emellan Atlanten och Östersjön. Andra måste vi själva skapa genom kloka beslut, genom att vara en stark röst utanför vår region och välkomnande och öppenhet inom vår region. Region Jämtland Härjedalen ska smart och effektiv och utnyttja de fördelar vår relativa litenhet ger oss.

Vår uppgift är att ta tillvara möjligheter och främja hållbarhet och utveckling inom en rad viktiga områden – som till exempel kompetens och utbildning, hälso- och sjukvård, näringsliv, livsmiljö och attraktion samt infrastruktur. Vi ska också ta tillvara de möjligheter som våra nya invånare innebär. Kvinnor och män ska ges likvärdiga möjligheter.

MÅL

- Stärka Region Jämtland Härjedalen som en kraftfull röst i landet
- Region Jämtland Härjedalen ska vara känt för sin öppenhet och välkomnande hållning

Näringsliv

Näringslivet ska blomstra och utvecklas. Regionen ska ta tillvara den kraft och kreativitet som finns bland företag och medborgare. Entreprenörskap och innovationer ska stimuleras och uppmuntras inom alla områden.

Traditionellt är vår region fylld av småföretagare men såväl inom tillverkningsindustrin som besöksnäringen finns ett antal större

företag. Turism och besöksnäring är en basnäring och tillsammans med verkstadsindustrin en motor för tillväxt och utveckling.

Skogsnäringen är betydelsefull men med en låg förädlingsgrad inom regionen, där finns en stor utvecklingspotential såväl inom befintlig form som inom nya innovativa idéer.

Jordbruket har genom rena jordar och ren miljö stora möjligheter att utvecklas ytterligare. Mer livsmedel skulle kunna produceras i regionen men också annat. Vi har stora åkerarealer för att kunna bruka och driva fram nya innovationer. En levande landsbygd och konkurrenskraftiga gröna näringar är avgörande för hållbar utveckling.

Genom att ställa smarta krav i upphandlingar kan regionen gynna det lokala näringslivet, handla mer lokalproducerade livsmedel och varor från lokala företag.

Genom att införa sociala hållbarhetskrav i upphandlingarna kan vi hjälpa många som i dag finns i utanförskap och som står långt ifrån arbetsmarknaden till en ny chans ett friskare och mer meningsfullt liv.

Det är redan idag möjligt att säkerställa en grön offentlig upphandling utan att bryta mot den lagstiftning som finns. En sådan upphandling görs också idag på flera håll i Sverige, men som lagstiftningen ser ut kräver det en hel del extra tanke- och handlingskraft. Reglerna för offentlig upphandling är helt enkelt alldeles för stelbenta. Centerpartiet arbetar därför för ett mer flexibelt regelverk och att upphandling ska kunna användas för att främja en god närmiljö, såväl som sund mat.

Idag kan det vara svårt för små- och medelstora företag att konkurrera om kontrakt på till exempel sjukhusmaten. Det nuvarande regelverket är inte småföretagarvänligt och måste därför förändras. För det lokala näringslivet vore det naturligt, och mycket betydelsefullt, om också dessa företag kunde vara med i upphandlingarna. Här finns en stor potential att skapa sysselsättning, tillväxt och innovation inom matsektorn.

Lyckas vi bidra och skapa förutsättningar till utveckling inom näringsliv och företagande bidrar vi till ökad tillväxt och inflyttning i länet. Ökad tillväxt ute hos våra företag, leder till fler arbeten och ökade skatteintäkter och därmed till ökad välfärd för hela länets befolkning.

Kommuner och regioner som levererar naturresurser till gemensamma ekonomin bör få en större del av de värden som skapas lokalt. Centerpartiet arbetar därför för regionaliserade skattebaser.

Mycket av förutsättningar för företagande styrs av regering och riksdag. Därför är det viktigt att en stark regering som skapar möjligheter för tillväxt och småföretagande, det stärker vår region! Fördyrande beslut för företagare och offentlig sektor som höjda arbetsgivaravgifter och utökat sjuklöneansvar är negativt.

Region Jämtland Härjedalen har det regionala utvecklingsansvaret och ansvar för de regionalpolitiska medlen. Ett ansvarfullt uppdrag med stor betydelse för vår regions utveckling. Kvinnor och män ska behandlas lika och stöd ska inte ges till miljöstörande verksamhet.

För att förutsättningarna att bedriva näringsverksamhet på landsbygden ska Region Jämtland Härjedalen vara en aktiv part för att arbetet med samordnade varutransporter intensifieras. Det gäller dels de lokala matproducenter som ser fördyringen av transporter på landsbygden som en anledning till att inte lägga anbud vid offentliga upphandlingar. Det gäller även alla andra företag som säljer eller köper produkter på den jämtländska landsbygden. I dag är bussgods den enda lösningen för många företag.

För näringslivet och även föreningar och organisationer är det avgörande att det finns en fungerande kontanthantering. Idag får man på många orter köra många mil för att kunna "banka" dagskassan eller vinsten från bingon, dansen eller annan verksamhet som innebär intäkter. I arbetet med att ta

fram prioriteringar eller nya lösningar för kommersiell service på landsbygden bör även kontanthantering ingå som en viktig faktor.

Centerpartiet vill förstärka den ekonomiska politiken i Sverige för att skapa fler jobb, fler företag i hela landet och en miljömässigt hållbar tillväxt som når alla. För Centerpartiet är det självklart att det ska finnas förutsättningar för utveckling i alla delar Region Jämtland Härjedalen

MÅL

- Fortsätta prioritera utbyggnaden av bredband
- Driva på för fler kvinnor i ledande positioner
- Öka antal sociala upphandlingar
- Ge förutsättningar för företag att etablera sig/ starta nytt på ett hållbart sätt
- Ta tillvara kraft o kreativitet bland medborgare och företag
- En levande landsbygd och konkurrenskraftiga gröna näringar för hållbar utveckling
- Grön offentlig upphandling
- Regionen ska verka för regionaliserade skattebaser

Besöksnäringen som tillväxtmotor

Besöksnäringen är en stor och viktig bransch inom Region Jämtland Härjedalen. Lång tradition, stor kompetens och naturgivna förutsättningar har gett regionen en blandning av större och mindre företag i branschen. Till vår del av världen längtar många människor och det skapar utveckling och jobb här.

En av anledningarna att resa hit är det goda rykte som regionen har som mat-län. Här finns såväl spännande restauranger och caféer som skickliga småskaliga mathantverkare.

MÅL

- Gastronomi är en utvecklingsfaktor, även inom den offentliga maten
- Fortsatt utveckling av hållbar besöksnäring

Den sociala ekonomin

Den sociala ekonomin har en alldeles särskild ställning i vårt län. Genom det breda föreningslivet som finns här har vi ett unikt engagemang som mobiliserar en stor del av befolkningen. Denna folkrörelse är för att skapa grogrund för samhällsengagemang och kreativitet. De kooperativa eller gemenskapsägda företagen är ägda och styrda av sina medlemmar för att i demokratiska former lösa gemensamma ekonomiska, kulturella, hälsofrämjande och sociala behov.

Den sociala ekonomin bidrar på olika sätt till att skapa inflytande, välfärd och en god närmiljö. Den sociala ekonomins allra största framgångsfaktor är underifrånperspektivet.

MÅL

- Folkrörelser är grogrund för samhällsengagemang och kreativitet
- Underifrånperspektiv för en stark social ekonomi

Utmaningsrätt

Regionen bör på olika sätt främja, stimulera och stödja alternativa driftsformer. I dag har vi alternativa utförare inom primärvården genom hälsovalet men regionen har många andra verksamheter. Fler

alternativa driftsformer ökar valfriheten för patienten och personalen samt stimulerar till utveckling mot högre kvalitet i vården som helhet.

Vi är positiva till olika typer av alternativa driftsformer, både privata och inom den sociala ekonomin. Vi måste våga låta oss jämföras med andra. Därför vill vi införa en utmaningsrätt för dem som tror att de kan utföra någon av regionens uppgifter på ett bättre sätt.

Vår ambition är att regionen ska behålla och kompetensutveckla sin höga beställarkompetens som kan utforma ändamålsenliga förfrågningsunderlag och väl utformade kontrakt. Allt för en bättre ekonomi och en utvecklad och effektiv verksamhet.

Ett införande av utmaningsrätt innebär att man säger ja till idéer och till kreativitet. Förhållanden, såväl kostnadmässiga, organisatoriska och kvalitetsmässiga förs fram i ljuset och utvärderas. Man får tillgång till referensvärden för hur den egna verksamheten bedrivs och hur den skulle kunna förbättras. Genom att öppna för utmaningar säkerställs i högre grad att verksamheten bedrivs på bästa möjliga sätt.

Alternativa driftsformer innebär också att man provar många olika företagsformer. Stiftelseägda vårdgivare kan finnas sida vid sida med personalkooperativ, gemenskapskooperativ, större bolag, mindre lokala bolag, enskilda firmor, handelsbolag, kommanditbolag etc.

MÅL

- senast 2019 ska utmaningsrätt ha införts

Infrastruktur

Tillgången till bra mobiltäckning och bredband med hög hastighet är en avgörande faktor för länets utveckling. Tillgång till bredband möjliggör både för arbete och för studier på distans. Med regionens geografiska utseende är en nödvändighet. Förutsättningarna att bygga

ut bredband varierar i länet och det finns stora områden där det inte finns kommersiellt intresse. En ekonomisk utmaning är att stödja utbyggnaden på landsbygden.

De anslag Trafikverket får, framförallt för regionens vägar, är otillräckliga. Det är ett stort pedagogiskt arbete att förklara för regering och riksdag att beräkningsgrunderna måste förändras så att antal kilometer och mängden trafik också räknas in när staten fördelar resurser.

Gång- och cykelvägar är viktiga av såväl hälso- som miljöskäl. Standarden på såväl E14 och E45 som på övrigt vägnät måste förbättras. Vad gäller järnvägen är skicket ganska bra men antalet obevakade övergångar måste minska för att hålla uppe hastigheten. Från Regionen ska vi också fortsätta arbetet med att övertyga SJ om att tågtrafiken, inklusive nattågen, till och från Jämtland behöver utvecklas, inte avvecklas.

Inlandsbanan ligger utanför Trafikverkets ansvar men är en viktig järnväg med stor utvecklingspotential! Framförallt när det gäller godstransporter skulle Inlandsbanan kunna spela en ännu större roll. Även om Trafikverket inte ansvarar för Inlandsbanan så har de ett ansvar för vägar som leder till Inlandsbanans hållplatser. Dessa är av stor vikt för både resenärer och gods. Inlandsbanans utveckling är viktig även för en ökad persontrafik på järnvägen. Flera alternativ för kollektivt resande är av stor vikt för att vi ska uppnå miljömålen som är satta för Region Jämtland Härjedalen. Vi ser på sikt att Inlandsbanan kan köra pendeltåg på sträckan Sveg – Strömsund.

Infrastruktur och kollektivtrafik behöver gemensamt utvecklas och planeras i samarbete med kommunerna. En regional planering bör

beröra sådana aspekter som kommun- och länsgränsöverskridande frågor, att koppla ihop de regionala utvecklingsplanerna med kommunernas fysiska planer samt att kartlägga kommunala utvecklingsambitioner.

MÅL

- Skapa förutsättningar för att hela regionen ska leva där pengar till bredband, vägar och tåg är en viktig del
- Fortsatt och utvecklad samverkan i regionen

Kollektivtrafik

Region Jämtland Härjedalen är ansvarig för kollektivtrafiken i vår region. Centerpartiet ser att detta har en avgörande betydelse för hur hela regionen utvecklas och att människor kan bo och leva i alla delar av regionen.

Kollektivtrafik har länge präglats av att i stort sett begränsas till arbets- och skolpendling. Det inte räcker inte för en modern och utvecklad kollektivtrafik. Även kvällar, helger och sommartid behövs en väl fungerande kollektivtrafik som gör det möjligt för alla utan egen bil att ta sig till och från olika aktiviteter.

Centerpartiet vill ha en mer aktiv politik för kollektivtrafiken. Vi vill se fler olika sätt att bedriva kollektivtrafik genom exempelvis anropsstyrd trafik, bilpooler eller byabussar. Regionen kan stötta föreningar, byalag och olika grupperingar att komplettera den busstrafik som Länstrafiken upphandlar.

I den trafik som länstrafiken upphandlar från 2018 är det viktigt att entreprenörer och region har ett bra samarbete för att skapa incitament för nya tankar och idéer som inte låser oss i gamla strukturer utan ger utrymme för nytt tänk och bättre tillgänglighet även i områden som i dag inte har kollektivtrafik.

Regionen är en av 4 delägare i Norrtåg AB. Trafiken som gemensamt bedrivs i norra Sverige har utvecklats mycket positivt. Med en ny entreprenör i

Tågkompaniet AB och de erfarenheter vi hittills fått ser vi att det finns potential att ytterligare utveckla resandet med Norrtåg. Vi vill se fler turer till Trondheim.

MÅL:

- Kollektivtrafiken ska utvecklas med fler alternativa resesätt
- Ytterligare en daglig tur till Trondheim ska uppnås under planperioden.

Kulturen

Kulturen har sitt egenvärde. Vi behöver kulturen för att leva. Vi behöver uppleva kulturen genom alla våra sinnen.

Ett kulturliv där alla är välkomna och kan delta är en viktig kraft för ett samhälle som håller ihop på lång sikt. Det ska inte spela någon roll om man exempelvis har någon funktionsnedsättning, var i man bor eller vilken social eller ekonomisk situation man befinner sig i.

Kulturen ska finnas till för alla. Skaparglädje frodas i frihet. De sätt vi har att förmedla våra känslor och tankar inom kulturen kan ta de mest skiftande former. Ett myller av konstnärliga och kulturella uttryck visar på vidden av mänsklig kreativitet och föreställningsförmåga. Det är en rikedom.

Region Jämtland Härjedalen behöver en kulturpolitik som både tar tillvara kulturarvet och skapar förutsättningar för det nya som växer fram.

Kulturarvet och vår gemensamma historia är någonting vi måste prioritera och synliggöra tydligare. Det lokala kulturarvet är viktigt för befolkningen i våra bygder. Här har regionen ett tydligt ansvar att stötta upp och främja de lokala initiativen.

Centerpartiet vill också ge den sydsamiska kulturen ett lyft. Gaaltije, som är vårt sydsamiska kulturcentrum och behöver de mer resurser för att bättre kunna nå framgång i sitt arbete.

Vi ser fram emot att Nationalmuseum Norr i Östersund nu blir verklighet, detta kommer att ge vår region en ny kulturell status och en ny tillväxtfaktor för vår besöksnäring och vårt näringsliv.

Region Jämtland Härjedalen ska ha ett fritt, öppet och levande kulturutbud i hela regionen. Kulturen är ett viktigt instrument för livskraft, glädje och tillväxt som vi ska prioritera. Av den anledningen är det viktigt att stötta arbetet med att utveckla nya former mötesplatser i hela regionen.

Det rika kulturutbud som kommer till oss med våra nya invånare är en tillgång för regionen och en utmärkt möjlighet till integration och gränslös gemenskap. Kulturen och idrotten har oöverträffade möjligheter att bygga värdefulla broar mellan människor, nationer och språk.

MÅL

- Främja ytterligare digitalisering av kulturarvet
- Ge personal inom vård och omsorg ska få möjlighet till kompetensutveckling inom kultur och hälsa.
- Öka antal mötesplatser i nya former
- Kultur på recept

Integration

Centerpartiet vill se en närodlat politik när det gäller integration. Där människors engagemang måste stöttas av samhället. Civilsamhället med enskilda innevånare och föreningar är nyckeln till att skapa trygghet och öppenhet som gör att människor som kommer till oss blir sedda som människor och inte som ett hot.

Krig och konflikter har medfört att över 50 miljoner människor idag är på flykt. De allra flesta blir kvar i sitt närområde men en del söker också en tryggare tillvaro i andra delar av världen. Den som flyr från våld och förtryck har rätt till skydd enligt internationella konventioner.

I framtiden kommer vi också att få möta klimatflyktingar som exempelvis måste fly undan stigande havsnivåer.

Drygt 6 procent av länets befolkning är utrikes födda mot 15 procent i riket. Befolkningsutvecklingen pekar på vikten av att få fler att välja länet som bostadsort, invandringen är också viktig ur ett mångkulturellt och ett förnyelseperspektiv men även i relation till arbetskraftsförsörjningen.

Sverige är ett öppet land som genom åren gett flyende människor en trygg fristad. Kring det råder en stark politisk enighet. Tillströmningen av flyende människor är en tillgång som på många sätt berikar vårt land.

Arbetsmarknaden måste snabbt öppnas upp för praktikplatser och där ska Region Jämtland Härjedalen vara ett föredöme. Vi ska vara den välkomnande regionen! Regionen har också ansvar för områden som hjälper till att skapa attraktiva och goda livsmiljöer, det gäller främst kollektivtrafik, kultur och folkhälsa. Ett gott samarbete med kommunerna kommer att vara avgörande för ett gott resultat.

Vi har från regionens sida också ett ansvar att påverka både regering, riksdag och berörda myndigheter i syfte att snabba upp validering av utländska betyg, utbildningsbevis och examensbevis. En viktig grupp är regionens egna anställda, främst inom hälso- och sjukvården men också inom näringsliv och kultur. Vi behöver ha goda kunskaper inom kulturkompetensområdet, vilket kommer att kräva fortbildning.

En god integration kräver möten mellan de som kommer till regionen som flyktingar, eller av andra skäl, och oss som redan bor i regionen. Tyngdpunkten ligger på förståelse från båda hållen. Detta kommer också att få som effekt att vi kan begränsa utbredningen av eventuella främlingsfientliga krafter i vår egen region. Integration är aldrig ensidig, alltid tvåsidig

MÅL

- Fler innevånare med utomnordisk bakgrund
- Bra och välutvecklat mottagande av alla nya länsinnevånare
- Ett ökat stöd till föreningar som engagerar sig i integrationsarbetet
- Regionen ska ta emot fler i praktik, arbetsmarknadspolitiska åtgärder och/eller arbete.

Miljö

Centerpartiet är det parti som ser till att miljöpolitiken går från ord till handling, som gör att det hållbara samhället realiserar sig med effektiva och långsiktiga åtgärder. Ekologin utgör den enda hållbara grunden för ekonomisk tillväxt och framtida välbefinnande. En kraftfull miljöpolitik mobiliserar alla sektorer i samhället för att uppfylla miljö kvalitetsmålen och för att säkra att vi till 2050 har ett klimatneutralt samhälle utan nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige. Miljömässigt hållbara spelregler är en förutsättning för långsiktigt hållbar konkurrenskraft. Ju tidigare företag, kommuner och andra delar av samhället kan bidra till att göra vardagen giftfri, samhället fritt från växthusgasutsläpp, energin förnybar och säkrar ekosystemtjänster, desto större blir fördelarna när resten av världen ställer om. Ju fler jobb som omfattas av miljöomställningen, desto större blir de långsiktiga vinsterna. Det är avgörande med engagerade medborgare och entreprenörer som kontinuerligt lär sig mer om vinsterna av miljöåtgärder och bidrar till att finna lösningar.

MÅL

- Minska matsvinnet

- Ställa höga miljö- och hållbarhetskrav med uppföljningsbara mål i all relevant upphandling för offentlig sektor och statliga bolag.
- Skärp arbetet med att fasa ut farliga kemikalier och hormonstörande ämnen i syfte att uppnå en giftfri vardag.

PATIENT

Centerpartiet värnar om att skattemedel ska användas ekonomiskt hållbart. Regionens patienter är de som betalar lönen till de som professionellt ska hjälpa vid psykiska och fysiska skador. För att säkerställa att man som patient får det som behövs är det viktigt att mäta patientnöjdheten och bevaka antal anmälningar till patientnämnden för att utvecklas och bli bättre. Att bli sjuk och behöva vård snabbt ska vara lätt att få och tillgängligt i hela regionen. Centerpartiet värnar om hälsocentralerna alternativt en mobillösning

MÅL

- Mät patientnöjdhet
- Minska antal anmälningar till patientnämnden

Närodlade Velfärd

Centerpartiets välfärdspolitik är närodlad. Det innebär att vården ska utgå från den enskilda individen och att människor ska ha inflytande över välfärdstjänsterna. För att uppnå ökad kvalitet, tillgänglighet och valfrihet i välfärden krävs bättre system för samverkan, ökade förutsättningar för att tillhandahålla en god hälso – och sjukvård i hela Region Jämtland Härjedalen samt en mer sammanhållen process för att hjälpa människor att bryta sitt utanförskap. För Centerpartiet är det också avgörande att kunna garantera att välfärden kommer alla till del. Oavsett människors bostadsort, utbildning, kön, etniska eller socioekonomiska bakgrund ska välfärden finnas nära, vara tillgänglig och hålla god kvalitet.

Kvaliteten i den svenska välfärden ligger i de flesta internationella jämförelser i världsklass, oavsett om det handlar om vården och omsorgen om äldre, funktionsnedsatta eller sjuka. Samtidigt finns stora brister även i svensk välfärd. Vägs faktorer som delaktighet för och information till patienten in, ligger Sverige inte lika bra till. Människor med missbruksproblematik får inte alltid den vård de har rätt till. Den växande psykiska ohälsan hos barn och ungdomar är ett stort problem. Tillgängligheten till psykiatrisk vård vid akuta psykiska sjukdomstillstånd måste öka.

Vi vet också att välfärden på sikt står inför mycket stora utmaningar. Den snabba medicinsktekniska utvecklingen och därtill individens ökade kunskaper och krav på kvalitet kommer att ställa den gemensamma finansieringen under hård press. Tilltagande antibiotikaresistens, ökad förekomst av kroniska sjukdomar och tilltagande hälsoklyftor är ytterligare utmaningar. Behovet av nytänkande och reformer är därför fortsatt mycket stort och får inte tappa styrfart av en hårt och ansträngd ekonomi.

MÅL

- Fortsätt minska antibiotika användandet
- Öppna vården för patientens delaktighet och insyn
- Likvärdig vård i hela regionen

Jämställdhet och jämlikhet

I ett jämställt samhälle behandlas vi utifrån de individer vi är, inte utifrån vilket kön de har. Centerpartiet är ett feministiskt parti, som utmanar och bryter rådande maktförhållanden och kollektiva orättvisor. Flera studier visar att vården inte alltid är jämställd. Kvinnor och män ska ha likvärdiga rehabiliteringsinsatser. Kvinnornas

läkemedelsbehandlingar och upplevelser i vården behöver analyseras och åtgärdas. Vården ska vara jämlik, jämställd och rättvis för kvinnor och män, flickor och pojkar. Vården ska vara tillgänglig, behovsanpassad, effektiv och vara av god kvalitet. En jämlik vård skall garanteras till personer som utsätts för våld i nära relationer, personer med olika funktionsnedsättningar, olika etniska minoriteter och HBTQ-personer. Det finns statistik som visar på att personer med olika funktionsnedsättningar har en sämre hälsa än den övriga befolkningens hälsa.

För oss i Centerpartiet är det viktigt med genusanalyser i budgetarbetet och i verksamhetsplaneringen så att gemensamma resurser fördelas jämställt. Det handlar om att synliggöra människorna bakom siffrorna i en budget. Inte minst är detta viktigt eftersom en budget kan ge sken av att vara könsneutral. Men i själv verket fördelas de ekonomiska resurserna på ett vis som påverkar olika grupper av människor och därmed också kvinnor och män, flickor och pojkar inte alltid på ett objektivet sätt.

MÅL

- Personer med olika funktionsnedsättningar ska ha samma hälsa som övriga
 - Kartlägg genom könsuppdelad statistik, jämställdhet gällande vård och rehabiliteringsinsatser
 - Människor skall behandlas utifrån de individer de är, inte utifrån vilket kön de har.
- Lika lön ges för likvärdigt arbete
- Genusanalyser i budgetarbetet och i verksamhetsplaneringen så att gemensamma resurser fördelas jämställt

Fler alternativa utförare

Lagregleringen om vårdval i primärvården har utvecklat valfriheten, kvaliteten och tillgängligheten i nästan hela landet. Dessutom har det öppnat upp för fler arbetsgivare inom sjukvårdssektorn vilket har skapat bättre förutsättningar för rekrytering och högre medarbetarnöjdhet. Vi tror på att skapa fler möjligheter. Fler alternativ är nödvändigt för att förbättra primärvården även i region Jämtland Härjedalen. Därför vill vi öppna upp för fler aktörer inom sjukvårdssektorn. Vi vill att även region Jämtland Härjedalens medborgare i framtiden ska ha möjligheten att välja eller välja bort vårdgivare. Vi vill att medarbetare inom sjukvårdssektorn ska ha möjligheten att välja eller välja bort arbetsgivare. För vi är övertygade om att detta skapar nöjdare patienter och nöjdare medarbetare i kombination med en högre vårdkvalitet och en ekonomi i balans. Vi har ett tydligt mål. Fler alternativa utförare inom primärvården i region Jämtland Härjedalen!

MÅL

- Öka medarbetarnöjdheten
- Uppmuntra och välkomna fler alternativa utförare

Valfrihet i slutenvården

En sjukvård som utgår från individens behov kräver att patientens ställning stärks genom ökat inflytande och självbestämmande. Valfrihetsreformerna som Alliansregeringen genomfört utgår just från denna princip. Under lång tid var hälso- och sjukvården i hög utsträckning uppbyggd efter vårdapparatens och vårdgivarens behov. Tack vare Lagen om Valfrihet (LOV) har dock pendeln börjat svänga och allt fler ser att en vård organiserad kring patienten ger stora förbättringar. Centerpartiet ser behov av att fortsätta att utveckla reformen till fler områden för att stärka patientens ställning.

Alliansregeringens patientmaktsutredning resulterade i införandet av en patientlag (Patientlag 2014:821) som bland annat ger patienter möjlighet att välja offentligt finansierad öppenvård i hela landet. Det är en viktig reform som stärker patientmakten. Utökade möjligheter att välja vårdgivare i hela landet stärker såväl patientmakten som förutsättningarna för en mer likvärdig hälso- och sjukvård.

MÅL

- Stärk patientmakten genom att utöka möjligheten att välja vårdgivare

Trygg vård med samma läkare

Den svenska hälso- och sjukvården är sedan lång tid tillbaka fokuserad på vård i sjukhusmiljö. I jämförelse med andra länder är primärvårdens andel av vården mindre, både vad gäller antalet läkare och vårdbesök. Vård i sjukhusmiljö är dyr att driva och blir ofta splittrad för patienten. För patienterna är det snarare läkaren på hälsocentralen som utgör den viktiga kontaktpunkten med vården. Centerpartiet föreslår därför att alla patienter ska få rätt till en ansvarig läkare i primärvården, där primärvården har i uppgift att lotsa patienten genom vården.

Primärvården bör lyftas fram och bli den sammanhållande länken för patienten, genom ett större ansvar och en mer samordnade roll i sjukvården. Genom att ge ett tydligt uppdrag till primärvården att slussa patienten genom vårdkedjan, ökar kvaliteten och tryggheten för den enskilde. Ett utökat ansvar för primärvården är därtill en naturlig del i att den medicinskt tekniska utvecklingen gör att en större andel slutenvård flyttas över till öppenvården.

MÅL

- Vårdkedjan startar i primärvården

Tryggare vård för äldre

Många äldre och sjuka personer tillbringar idag mycket tid på att åka in och ut från akutmottagningar – ofta till följd av en bristande samordning av vård och omsorg. För en gammal och skör person innebär detta en stor påfrestning och otrygghet. Man räknar idag med att cirka 20 procent av alla inläggningar på sjukhus för personer över 65 år återinskrivs inom 10 dagar efter utskrivning från sjukhus. Samtidigt vet man att många återinläggningar skulle kunna förhindras med en mer sammanhängande vård och omsorg. Detta är särskilt viktigt för oss i Region Jämtland Härjedalen med långa avstånd då resandet tar energi från en sjuk patient.

Ett sätt att skapa mer sammanhållna vårdkedjor för den äldre är att utöka och nyttja primärvårdens kunskap och närhet. I Skottland och Västerbotten finns sjukstugemodeller där primärvårdsläkare har möjlighet att lägga in sköra patienter som behöver övervakning, men som inte är i behov av akutsjukhusets resurser. Det är en modell som kan användas på fler ställen. Genom att, i samarbete med kommunerna skapa mer anpassade insatser som hemvård/hemsjukvård eller observationsplatser nära människor, ökar tryggheten när primärvårdsläkaren har ett helhetsansvar. På så sätt skulle många sköra äldre kunna slippa långa transporter och väntetider på akuten för att sedan skickas hem igen.

Med stigande ålder ökar även demenssjukdomarna och för att kunna bibehålla en trygg livssituation behövs det göras en utredning så att rätt behandling och stöd kan erbjudas till både den drabbade och dennes anhöriga. För denna målgrupp är det viktigt med specialist kompetens som vi idag saknar i vår region.

För att ha en sammanhållen vård och omsorg om våra allra mest sjuka äldre behövs ett geriatriskt centrum där det finns både en geriatrisk avdelning och spetskompetens som kan nyttjas av andra verksamheter inom regionens egna och kommunernas.

MÅL

- Ett geriatriskt centrum med specialist kompetens inrättas
- Minst hälften av personalen ska ha genomgått den webbaserade utbildningen i Demens ABC
- Anhörigvårdarnas behov av stöd och vård ska kartläggas och vara känt.
- Minska återinläggningar med 25 % för de multisjuka äldre genom att utveckla ett flexibelt samarbete med kommunerna

Nära vård – en utmaning för framtiden

Centerpartiet står för en närodlat välfärdspolitik, där alla människor får ta del av vård och omsorg av hög kvalitet oavsett var i landet de bor. Tillgången till grundläggande välfärdstjänster är en förutsättning för att en ort eller bygd ska kunna leva vidare.

Många människor får idag åka långt för enkla insatser som att ta ett blodprov, blodtryck, tandvårdskontroll eller omläggningar. Så behöver det inte vara. Idag flyttas allt fler verksamheter ut från sjukhusen till öppenvården, vilket gör det möjligt för vården att bedrivas betydligt mer decentraliserat. I kombination med en större användning av digitala lösningar, kan denna utveckling skapa nya förutsättningar för nära vård i hela landet. I Region Jämtland Härjedalen är Folktandvården ett tydligt exempel på centralisering och där det fanns en enkel lösning. En mobil folktandvårds buss skulle varit lösningen om Centerpartiet fått styrt Regionen.

I Västerbottens läns landsting finns Glesbygdsmedicinskt centrum som utgör ett bra exempel på hur en stor del av vården kan erbjudas på distans. Genom bland annat så kallade virtuella hälsorum, där en specialistläkare finns med via videolänk, kan patienter få hjälp med olika vårdbehov i den lokala sjukstugan. Denna typ av digitala lösningar kan bli en viktig del i att utveckla och förstärka nära vård i hela regionen.

För Centerpartiet är tillgången till nära vård i hela regionen en viktig fråga för framtiden. Utvecklingen mot avrustning och försämrade tillgänglighet måste brytas. Vi ser flera goda exempel som går att utveckla inom mobila-team. Mammografibussen, stroke-team och närvårdsteam för att nämna några. Inom Region Jämtland Härjedalen finns idag virtuella hälsorum, Centerpartiet vill fortsätta utveckla den oberoende distanstekniken och e-hälsan som en motor i sjukvården.

MÅL

- Virtuella hälsorum på strategiska ställen i regionen
- Region Jämtland Härjedalen ska bli bäst på oberoende distansteknik
- Utveckla användandet av mobila team
- Inrätta mellanvårdsplatser

Friskvård och grön rehab

Ett aktivt folkhälsoarbete samt en god och effektiv vård är tillväxtfaktorer för hela regionen som bidrar till en friskare befolkning.

Ett bra bemötande har en stor inverkan på hälsans olika faktorer och kostar inget annat än förståelse och lyhördhet. Den enskildes behov och omvård behöver ses i sitt sammanhang. Medborgarna/patienterna ska känna sig välkomna och veta att vården sker med omsorg, kunskap och trygghet som bas.

Folkhälsa är viktigt att arbeta med på ett systematiskt och målinriktat sätt som ska vara hälso- och sjukdomsförebyggande och där det är möjligt även främjande för att åstadkomma en god och jämlik hälsa för hela befolkningen.

Insatser kan göras på individnivå för att förbättra enskilda personer eller grupperns levnadsvillkor, eller på samhällsnivå för att skapa goda samhälleliga förutsättningar för människor att välja mer hälsosamma levnadsvanor.

Centerpartiet tror på människan och att varje individ tar ett eget ansvar utifrån dess sociala, psykiska och fysiska förutsättningar. Regionens uppgift är att ha en stödjande funktion för dem som behöver och vill göra förbättringar i sin livsstil.

Regionen ska uppmuntra, utveckla och delta i samarbete med kommuner, förenings- och näringsliv, och andra aktörer som har en viktig roll i folkhälsoarbetet. Patientföreningars och brukarrådens kompetenser skall tas tillvara. Vi behöver utveckla det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet för de nationella minoriteterna, samernas och våra nyanländas hälsa. Förebyggande arbete för att våra ungas psykiska hälsa förbättras samt minskad droganvändning behöver ske i utvecklat samarbete med olika aktörer. Familjecentralernas roll som både kunskapscentra och gemenskap för barn och föräldrar behöver tas tillvara och ges större förutsättningar.

Ett förebyggande arbete och rehabiliterande insatser där det inkluderas kontakter med olika djur och naturupplevelser i skog och trädgård, vet man idag genom olika forskningsrapporter är mycket framgångsrika. Aktiviteter i naturmiljö tillsammans med andra i likartad situation, har enligt forskningsresultat visat sig vara av avgörande betydelse för rehabiliteringen. Samarbeten med olika aktörer i samhället, speciellt de gröna näringarna inom landsbygdsföretagarna genom grön omsorg och grön rehabilitering, mötesplatser för mångfald och socialgemenskap är framgångsrika faktorer.

MÅL

- Anmälningar till patientnämnden på grund av dåligt bemötande ska minska
- Gröna rehab ska vara en del i regionens arbete med rehabilitering

- Medborgarnas kunskaper kring egenvården höjs som visar sig i resultatet av Hälsa på lika villkor

Kostens betydelse

Nyttig mat är grunden till en god hälsa. Det är genom maten som vi får i oss de näringsämnen som vi behöver för att leva.

Mer än var fjärde kroniskt sjuk lider av undernäring. Bland äldre kroniskt sjuka är närmare hälften undernärda. Då många av våra sjuka och äldre äter på vårdinrättningar eller äldreboenden är matkvalitet en politisk fråga och betydligt bredare än en rekommendation från Socialstyrelsen. Kostens betydelse för hälsan och som behandling av olika sjukdomar kan vara minst lika viktig som läkemedel, därför är det förstas viktigast att de som berörs får en näringsrik kost med rätta intervaller under hela dygnet för att må bra!

Det är uppenbart att hälsovården måste bli bättre på att ta in kunskap om hur kvalitén på maten faktiskt påverkar näringsintaget. Naturligtvis äter man mer av en maträtt som ser ut och doftar aptitligt!

Mat ska vara en källa till glädje. Centerpartiets vision om Sverige som det nya matlandet arbetar vi på regional-, nationell- och EU-nivå för att den mat som vi äter ska vara sund och bidra till en bättre miljö. Matlandets strategi borde kopplas ihop med vården. Vi vill därför utöka möjligheterna för den offentliga sektorn att köpa mat från lokala producenter.

Våra äldre och sjuka förtjänar mat som är hälsosam och lockar till matglädje. De ska inte behöva äta tråkiga näringsfattiga måltider, eller få dropp istället för riktig mat. Eftersom hälsosam mat är källan till liv kommer Centerpartiet under de kommande åren att prioritera det offentliga roll för att främja en god matkvalitet

MÅL

- Höj statusen på kost och nutrition genom att ta fram och följa kost- och nutritionspolicyn.

- Servera en nära tillagad mat av närproducerade livsmedel

MEDARBETARE

Region Jämtland Härjedalen ska utvecklas till en av länets mest attraktiva arbetsgivare i syfte att behålla och attrahera kompetent och engagerad personal. Ledarskapet är oerhört viktigt. Ökad tilltro till personalen, deras kunskap och förmåga att lösa problem är nycklar till framgång. Regionen ska vara en arbetsgivare som främjar inflytande och delaktighet, där arbetet sker i en miljö präglad av öppenhet, idériakedom och förmåga att tänka i nya banor. Målet är att varje medarbetare förutom att trivas på arbetsplatsen även ska rekommendera regionen som arbetsgivare

Centerpartiet har initierat frågan om Lean som nu sprider sig genom hela organisationen. En närodlat politik kräver också frihet inom organisationen. Genom det förslag som Centerpartiet lämnade för några år sedan har också budgetansvaret delegerats ut till första linjens chefer. Med denna frihet kommer också ansvar. Centerpartiet vill att chefer och medarbetare utvecklar denna decentraliserade styrmodell så att alla känner samma delaktighet, ansvar och frihet att forma arbetet i vardagen för att nå våra mål om ökat frisktal, kvalité och tillgänglighet och en ekonomi i balans.

MÅL

- Påskynda implementering av Lean
- Öka frisktalen
- Personalen ska känna stolthet över regionen som arbetsgivare
- Motverka mobbing på arbetsplatser i regionen

Rekrytering

Regionen måste arbeta för att öka rekrytering till primärvården. En möjlig väg när det gäller läkarrekryteringen kan vara att öka antalet

ST-tjänster inom primärvården dvs. att vi överutbildar för att få en god tillgång till distriktsläkare.

Rekryteringen till slutenvården står inför samma problem. Arbetet med att behålla de sjuksköterskor och läkare vi har och med att rekrytera nya måste ses över och intensifieras. Här är sjuksköterskor just nu det största bekymret och som ser ut att växa. Vad gäller läkare så bör vi inrikta oss på att bli bättre på att rekrytera och fånga upp ifrån läkarutbildningen och AT-gruppen. Antalet AT-tjänster måste öka. Även lönerna för de mest attraktiva yrkesgrupperna behöver ses över.

MÅL

- Lönerna för de mest attraktiva yrkesgrupperna måste ses över

Bemanning för kontinuitet

Region Jämtland Härjedalen har stora utmaningar gällande bemanning av vårdpersonal, vilket resulterar i att regionen anlitar stafettläkare och andra yrkesgrupper till mycket hög kostnader. Det är en nödvändighet för att kunna garantera patientsäkerhet och bedriva sjukvård, stafettläkarna hyrs in med höga kostnader och bristande kontinuitet för patienterna som följd.

Det frekventa användandet av hyrläkare och andra professioner utgör ett hot mot kvaliteten och skapar osäkerhet för patienterna. På många hälsocentraler där man använder stafetter byts de ut med korta intervall. Det kan få allvarliga konsekvenser såsom exempelvis bristande samordning med hemsjukvården och en splittrad läkemedelsförskrivning. Kontinuitet och säkerhet i vården är på så sätt nästan lika viktigt som tillgången till läkare.

Trots att frågan diskuterats under många år, har inga verkningfulla åtgärder presenterats för hur kostnaderna för stafettläkarna och andra professioner ska minska. Därmed är det uppenbart att det krävs krafttag för att uppnå förändring. Eftersom stafettläkare saknar en fast arbetsgivare med ansvar för kompetensutveckling, vill Centerpartiet att de istället ska visa att de tillgodoser kravet på regelbunden fortbildning genom ett system med

särskild kunskapsprövning. Centerpartiet ser också att region Jämtland Härjedalen måste fortsätta att konkurrera för att få fler fasta läkare med hjälp av att vara en attraktiv arbetsgivare.

Centerpartiet vill att regionen arbetar mer intensivt med att nå en nationell överenskommelse om hur vi minskar användandet av bemanningsföretag inom vården.

MÅL

- Stärk regionens attraktivitet som arbetsgivare
- Regionen ska vara aktiva nationellt för en överenskommelse i stafettfrågan
- Ställ krav på bemanningsföretagens ansvar för fortbildning

Arbetsglädje

God arbetsmiljö och tydlig personalpolitik är två viktiga förutsättningar för en bra arbetsplats och gott medarbetarskap. Detta kan exempelvis ske genom flexibla arbetstider, personalförening eller andra förmåner, jämlika och jämställda löner där kompetens och vidareutbildning premieras.

Delaktighet i arbetet är avgörande för att trivas på arbetet. Därför vill vi att ingen ska tvingas till att arbeta dubbla arbetspass och att upplägg av arbetsuppgifter ska ske i tät dialog med medarbetare. För att kunna attrahera nya medarbetare ska lönerna upplevas rättvisa. Chefer ska ha de befogenheter som krävs för att ledarskapet ska fungera på ett tillfredsställande sätt.

Ingen medarbetare ska uppleva att de känner sig diskriminerad eller mobbad på sin arbetsplats. Detta är ett gemensamt arbete och ansvaret för att detta genomsyrar hela organisationen ligger ytterst på direktörerna och styrelse och nämnder.

MÅL

- Möjliggör flexibla arbetstider
- Jämlika o jämställda löner
- Premiera vidareutbildning

Uppskattning och personlig utveckling

Varje medarbetare i regionen ska känna sig behövd och veta att hennes/hans insats är grunden för det resultat som regionen presterar. Vi-känslan ska stärkas ytterligare genom att bygga vidare på vår värdegrund och verksamhetsidé.

Det ska finnas möjlighet till personlig utveckling utifrån var och ens profession, egenskaper och förmåga. Med personlig utveckling växer människan i organisationen och detta leder till ökade kunskaper och motiverade medarbetare. Karriärvägar inom regionen skall stimuleras och jobbrotation ska vara ett naturligt inslag i personalpolitiken.

MÅL

- Skapa en stark stolthet

Alternativa arbetsgivare

Flera olika utförare inom bland annat hälso- och sjukvården ger medarbetare valfrihet att själva välja den arbetsplats som passar. En mångfald av aktörer stimulerar således till nytänkande och utveckling samt är till nytta både för patienter och för medarbetare. Att bejaka och visa mod att pröva nya driftsformer, initierade av personal eller andra, är modeller där kunskap och förmåga tillvaratas maximalt.

MÅL

- Fler utförare ger medarbetare valfrihet

Gott ledarskap

Ett nära och fungerande ledarskap är en förutsättning för sjukvårdens, skolorna och övrig verksamhets kvalitet, för att medarbetarna ska må bra och trivas på jobbet, och ytterst för att patienten ska få ett bra bemötande och en god vård. Region Jämtland Härjedalen ska präglas av motiverade och kompetenta ledare.

Närvarande och coachande ledarskap är avgörande för att utveckla våra medarbetare så att vi når våra gemensamma mål. Därför vill vi att detta särskilt prioriteras i utvecklingen av vårt ledarskap.

MÅL

- Närvarande och coachande ledare

Tillåtande innovativ miljö

Varje medarbetare ska beredas möjlighet till utbildning och/eller forskning som gagnar kompetensen när det är ekonomiskt försvarbart och utvecklande för verksamheten.

Innovativa idéer ska vara kännetecknande för regionens arbete. Arbetsgivaren ska vara öppen och tillåtande i sin hållning gentemot medarbetarna. Region Jämtland Härjedalen ska vara skapa förutsättningar för entreprenörskap och nyföretagande i hälso- och sjukvårdssektorn och i all övrig verksamhet inom regional utveckling

MÅL

- Frisktalet ska öka
- Beroendet av bemanningsföretag ska kraftigt minska under planperioden

